

POET'S CORNER

D. SAM ABRAMS

9 de març del 1961

És la data del retorn definitiu d'Artur Bladé i Desumvila a Catalunya després del seu llarg exili a França i Mèxic a partir del 8 de febrer del 1939, quan va passar pel coll d'Ares. S'acaben de complir, doncs, els 50 anys d'aquella data tan important per l'autor i per la cultura catalana en general, una data que es va celebrar el cap de setmana passat al seu poble natal, Benissanet, d'una manera senzilla i sentida.

En el cas concret de Bladé, el descriptor de retorn *definitiu* a Catalunya no és cap mot sobrer sinó que té un significat molt profund perquè l'autor va fer un viatge de prospecció l'any 1956 per veure si era possible tornar al lloc que ell mateix havia anomenat *país natal*. D'aquest pre-retorn va sortir un text bellíssim, *Viatge a l'esperança. Impressions d'un viatge a la nostra terra l'any 1956*, publicat l'any 1973 per l'incançable Josep Fornas a Editorial Pòrtic i, ara, convenientment reeditat dins

el volum 6 de la sèrie d'obres completes de l'autor a Cossetània Edicions.

Viatge a l'esperança és un document únic dins el panorama de la literatura catalana moderna. El llibre és modèlic per tot allò que té de càrrega extraordinària d'humanitat, saviesa i concòrdia. I és un testimoni de plena actualitat en una època com la nostra que es caracteritza per tants elements que amenacen la cohesió social, des de l'esqueixament territorial i polític fins a la integració dels immigrants.

En aquest sentit, sempre hem de recordar que Artur Bladé, molt abans que estigués tan en voga com ara la mediació de conflictes, era un home que va encarnar la voluntat viva de la reconciliació entre grups diferents. Bladé sempre va treballar a favor de la reconciliació entre contraris, basada en la clara identificació de les causes d'enfrontament i la posterior comprensió mútua de les dues bandes.

A

Artur Bladé sempre va treballar a favor de la reconciliació entre contraris

Bladé es va esforçar perquè Catalunya arribés a superar la fragmentació territorial. Es va esforçar perquè s'entenguessin les dues Catalunyaes, les zones rurals i els grans centres urbans. Es va esforçar perquè es reconeguessin la Catalunya de l'interior i el món dispers de l'exili. Perquè els diferents estrats de la societat catalana s'unissin. Es va esforçar perquè Catalunya ocupés el lloc que li correspon a Europa i al món.

Ara és un moment oportunitatíssim per llegir o rellegir, segons com sigui el cas de cada lector, *Viatge a l'esperança. Impressions d'un viatge a la nostra terra l'any 1956*. Malgrat la data concreta del 1956, l'obra no ha envellit gens ni mica perquè Bladé a tota hora va saber dotar cada llibre que escrivia d'un discurs universal que no mor mai. Ara és el moment just per actualitzar i contemporanitzar les reflexions que Bladé ens va deixar sobre l'espinesca qüestió d'assolir un equilibri beneficiós entre la voluntat individual i el bé comú. *

La data del títol és la del retorn definitiu d'Artur Bladé i Desumvila a Catalunya després del seu llarg exili a França i Mèxic a partir del 8 de febrer del 1939, quan va passar pel coll d'Ares. S'acaben de complir, doncs, els 50 anys d'aquella data i és un moment oportunitatíssim per llegir o rellegir, segons com sigui el cas de cada lector, 'Viatge a l'esperança. Impressions d'un viatge a la nostra terra l'any 1956'

ELTRASTER

JAUME VIDAL

Nuclear? No, (des)gràcies

Hi ha un clàssic periodístic que sol complir-se quan hi ha un esdeveniment global que corprèn tothom. Es tracta de buscar les relacions del fet amb el món de la ficció. Aquests articles provoquen l'esgarripança de veure com la ficció pot assemblar-se tant a la realitat, cosa que vol dir que la realitat sempre és la inspiració de la fantasia. Ni que sigui una fantasia que encara no s'ha materialitzat. Aquest dies el tema és el tsunami i el desastre nuclear que ha implicat, situació perfecte per activar la memòria documental de totes les produccions japoneses que tenen com a ànima argumental la por d'un cataclisme, que tant pot ser natural com provocat per l'especie humana.

Jo tampoc m'he pogut resistir a fer l'exercici de reflexionar sobre la realitat mitjançant la ficció. El còmic *Akira* i la seva adaptació en dibuixos animats dels noranta és un exemple de la por i les conseqüències del perill nuclear. Aquesta obra ha alimentat la moderna cinematografia de ciència-ficció que avança mons

futurs que ens sorprenen quan vivim la ficció, però que ens fan confirmar la seva lucidesa quan veiem que la realitat pren forma de cartell de cinema, de pàgina de llibre, de vinyeta de còmic o de videojoc. L'inventari de produccions japoneses que tracten de desastres és tan fantàstic com els monstres antediluvians que reneixen a causa de les radiacions atòmiques i que han estat protagonistes del cinema de desastres, del qual els japonesos tenen el mèrit fundacional. També és podria fer la brometa del darrer àlbum de Mortadel·lo, *Chernobil... ¡Qué cuchitril!*, en què els dos investigadors fan de les seves a l'escenari d'una de les últimes tragèdies nuclears, fins ara, mentre esperem el desenllaç de la central nuclear de Fukushima.

En una línia més poètica, però, el que m'ha vingut al cap arran del tsunami i de l'amenaça nu-

Vinyeta d'"Hiroshima", de Nakazawa MANGALINE

clear que n'ha derivat, és una història en forma de còmic d'un sobrevivent de la bomba atòmica que va llançar l'*Enola Gay* a Hiroshima. El dibuixant Keiji Nakazawa era un marrec quan va tenir lloc l'atac aeri dels nord-americans. Es trobava a uns dos quilòmetres de l'indret on es va produir l'explosió. Una paret de formigó el va salvar, però el pare i dos germans van quedar atrapats entre les runes de casa seva. La mare va embogir en l'intent de salvar sense èxit la família. La dona va morir uns anys més tard com a conseqüència de les radiacions atòmiques. En fer-se adult, Nakazawa es va professionalitzar com a autor de *manga*, i el 1973 va crear *Hiroshima*, que explica aquella vivència. L'obra ha esdevingut un clàssic del còmic japonès. Cal rellegir-lo de tant en tant per no oblidar les conseqüències dels desastres nuclears, provocats o naturals. Una lectura recomanada als pronuclears. Clar que tinc els meus dubtes sobre si els partidaris de l'energia nuclear llegeixen *manga*. *